

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 3. Novemb. 1787.

Uppen most jövék a' Bétsi Postáról 's hát mindenik
ablakban ezen irás ván ki-téve: *Még ma edgy
Posta sem érkezett-meg* — mi az oka? Már szinte 2
hete, hogy a' nyári mofolygó egek fekete gyászos
fellegek között siránkozván, annyira könyveznek,
hogy a' Bétsi Duna partya-is a' víz' zabalázására
elégtelen lévén, a' múlt Kedden estve a' *Leopold*
Városba minden engedelem-kérés nélkül bé-szállott,
és a' hól estvéli 9 orakor az *Izrael* népe száraz-lábbal
által mehetett, már ott tizenegyedfél orakor *Fa-*
rahonak minden Serge a' vízbe fulladhatott volna, —
és ez az oka, hogy még ma a' hirt hozó Posták meg-

T t t t

nem

nem érkezhettek. Ezen majd minden esztendőben, hól kifsebb, hól nagyobb mértékben szokásban lévő Duna-áradás ki-mondhatatlan károkat szokott okozni, valamint Magyar-Országának némely Vármegyéiben, ugy Austriában-is; mert tsak a' múlt [kedtől fogva, a' tüzi-fával kereskedőknek a' mennyi készen fel-darabólva szárazon állott tüzi, 's más épületre való fájakat le-vitte Magyar-Országra, melytől a' Duna 2 nap és 2 étzaka feketéslik vala, sok ezereket ért. Még ugyan a' Magyar Hazából ez eránt semmi tudósítá-sokat nem vehettünk; de félünk tölle, hogy itt-is sok helyeken, kivált a' Posony Vármegyei *Tsalóköz* nevü fél-szigetben tsak a' Kaput kellett *Megyertsen* bé-tenni, hogy a' halat megfoghassák; mint e' már máskor meg-történt. Sir az ég — de

Egy Meg-vigasztalhatatlan bánatos szivü édes Anya és edgy maga véletlen történén nyögő Tábori Pap, sokkal keservefebben sirnak a' Halál küszöbében, — 's ennek mi az oka? Azt írják 16-dik Okt. Eszokról: „A' mi Várasunknak leg-szebb és leg jobb Leánya tegnaptól fogva sohólt nem találtatik az élők-között; kinek méltatlan halála tsak alig, ha a' maga édes Annyának és edgy tábori Papnak halálat-is maga után nem vonnya. Egy *Gréven* Magyar Huszár sergebéli Tiszt meg-látogotván tegnap a' tábori Papot, a' beszéd között le-vészén edgy falan függő fegyvert, hogy azt meg-tekintse, 's minekutánna ennek fárkánnyát-is fel-huzta volna, ki-veszi a' Pap, kezéből mondván: ebben még edgy régi töltés vagyon, mellyet minden órán ki-fogok löni, 's alig mondá-ki ezen utolsó szót, midőn a' fegyver el-süle, és az éppen akkor ott szerentsétlenül keresztülmenő Leánynak fejét széllyel szaggatá. Ezen való ijettében a' Pap el-ájulván, máig-is az élet és halál-között fekszik, az

édes

édes anya pedig femmi reményféggel fem biztot élete felöl. Keserves és veletlen történet !!

Hadi - Környülállások.

A² külömb külömb-féle ujság levelek, a² Török és Muszka között, a² hadnak meg-izenésétől fogva e-fett dólgookról, annyi hibás és edgymással ellenkező hirekkel kedveskedtek az E. Olvasoknak, hogy talám ketsegtethetné már magát valaki azzal, hogy a² maga Olvasoi előtt kedvet talál, ha ezen dólóg eránt valóságos igazságot ír azoknak. — Az igaz, hogy azon Muszka hajos-feregnek edgy része, mely *Vajnovich* Vezér Ur alatt Sept. 13-dikén a² Sébástolisi Kikötő-hellyekről ki-indúlt, meg-látván *Otzakov* eránt 6 Katonákat költeztető hajokat, mellyek minden-féle hadi-erővel meg-rakotva *Otzakov*ba szándékoznak vala, azokat körül vévén, minden verekedés nélkül elvette. Ezen gyalázot arra indította az ott lévő Komendánst, hogy azért a² Muszkák *Kinburni* Kikötő-hellyén álja boszszuját, melyre azután edgy néhány napok múlva ágyuztatott-is, de rószsz kimenetellel; mert itt-is edgy nagy és több appro hajójit el-vesztvén, a² Muszkák² ditséretes magok vifelések által száma-nélkül való Törökök vágattanak-le. Midön ezen történet által a² Törökök öszve-zavaradtanak vólna, edgy Muszka Tiszt annyira bátorkodott, hogy a² maga Gályájával egyedül, az *Otzakovi* Kikötő-helyben lévő Török hajosferegnek közepében, a² Vezér hajóra ráütvén, minekutánna azt öszve-lödeztette vólna, minden maga tetzhető kára-nélkül, gyözedelemmel térevifszza. Nem lehet le írni millyen örömökre vagyon a² Muszkáknak tsak ezen gyözedelmek-is, minthogy ök ezt, folytatando hadakozások² szerentsés előrevaló jelének tartják. — *Smyrnában*, a² *Kis-Ásia* szélén lévő

edgy igen hires kereskedő Városban a' Török és a' nem egyes ó hitü Görögök között esett támodás irgalmatlan Vérontást okozott mind a' két részről; az elsők közül 400-an, az utolsók közzül 7000-en vesztették-el életeket. Itt a' Törökök, mint a' meg-duhódott fene állatok ugy nyargalnak vala az Uttzákon széllyel, és valakiket amazok közzül meg-találtak, azokat vagy le-vágták, vagy azoktól le-vágattanak. Oláh - Országból hafanlókról tudosittatunk; hól 600 Görögök és közzel annyi Törökök adtanak egymásnak pasust *Mahumedhez*. — Albaniából *Durázzó* nevü Városból ollyon hiteles hír jött, hogy a' *Kándiai* és *Moreai* Bafsák azt a' rendelést vették volna, mely-szerént az oda való kikötő helyekre annyi élest gyüjtsenek, a' mennyit tsak lehet, az ott megjelenendő Frantzia sergeknek számára. A' Floréntziai Ujság-is ugy tudosit, hogy Tóulonnál edgy 8 nagy és 6 kisebb hajokból álló hajos-sereg készittetik, 's mind ollyon emberek gyüjttetnek belé, kik a' Középtenger' Ásiai partyain lévő kereskedésben (a' levantén) jártasok. Ebből bizonyosnak tetszik a' Frantziának a' Török mellett lévő segítő tzélja; kiről az a' közönséges hir, hogy a' F. Tsaszárt is tellyes igyekezettel a' maga pártjára kívánván húzni, a' közelebb érkezett Kurir által tudosittatott volna, hogy abból semmi sem fogna lenni; sőt a' napokban az a' hír tamodatt itten, hogy a' Török önként edgy néhány Milliomot és Belgrádot a' F. Tsászárnak igérte volna, ha Neutrálístának maradna; de ő Felsége rá nem állott. Ezek nem bizonyos hírek.

Erdélyből. Octóbernek 15-dikén Három-szék Vármegyének közönséges gyűlése tartatván *Szenyörgyben*, a' fő Ispány és K. Komissárius B. Brukhenthal Ur ő Eja. minekutánna a' F. Monárkhának
Szent-

Szentséges akarattját, a' már tudva lévő környülál-
lásokra nézve ki-nyilakoztatta volna, a' N. Várme-
gye részéről Gróf Nemes János Ur ő Eja követke-
zendő módon felele:

„ Méltóságos Királyi Komissárius Ur! Hogy
Nemes Vármegyénk Excellenciátot maga gyulekeze-
tésben személynesen tiszteli, nagyon orvend. Az Excel-
lenciád szovaiból az ő Felsége hozzánk való Ke-
gyelmet, atyai hajlandóságit értyük 's nem-is kétel-
kedünk soha az ő Felsége Atyai szivében, meg-gon-
dolván a' F. Austriai Háznak magával született, elei-
ről reá szállott, és más Fejedelmek felett Jobbágyai-
hoz gyakorlott kegyefségét kegyelmefségét. Ez biz-
tat bennünket mindenkor és biztat azon Felséges in-
dulatban-is, a melyben az ő Felsége bölts széljának
fényes napját nem mingyárt láthatjuk. — De biztot
az ő Felsége ditsőségesen Uralkodott Eleihez, ma-
gához és minden időben meg-mutatott hiveségünk kész-
ségünk,

„ Méltóságos Uram! Mostonában ugyan jóllehet
Vármegye nevezet alatt vagyunk, de ez a' Nemzet
az, a' ki régi igaz Székely vérből származott, ma-is
székely szivet és nevet visel: ez a' Nemzet az, a'
kinek Eleink ezen kitsin sovány hideg helyünköt fen-
kitől nem koldúlták, pénzen nem vették, hanem vé-
rekkel, fegyverrel szerzették, és egy néhány száz-
esztendőktől fogva máig békével bírja: ez a' Nemzet
az, a' ki ezen lako-hely tartó Törvényének kevés
Nemesi szabadságának meg-tartásaért F. Urunkhoz
mindenkor hiv volt; értekit, vérit ő Felségének
szolgálatjára fel-áldozni készenn-állott 's kész ma-is:
ez a' Nemzet az, ki F. Urunkért, Hazánkért minden-
kor tudtunk fegyvert fogni, vért ontani, a' mint ma-
is nagy része Székely atyánknainak ő Felségét fegy-

verrel szolgálja, pénzel segíti; — ez a' régi igaz Székely-vér foly ma-is ereinkben; készek vagyunk azért minden ki-telhetőkben, az Excellenciád bölts vezérlése és igazgatása szerént, az ő Felsége kegyelmes szándékának eleget tenni — csak hogy Excellenciádot arra kérjük, méltosztosék nekünk továbbra-is utot mutatni és minden jóra vezérleni, szabadságunk, Törvényeink mellett meg-tartani; azok-szerént az ő Felsége szentséges tzeljának elő segíttésére igazítani. Tapasztalni fogja Excellenciád, hogy az igaz Székely nemes ember minden jóra kész, Királyához Házájához igazán hív.

„ Kérésünket azzal végezzük, a' mire a' régi Romai Coloniák kérték volt ama híres Orátort: *Dum Urbem repetere fidelitatem, promittudinem Nationis siculicæ profitearis; Clementiam magni Caesaris optinere, Legem Privilegiorum nostrorum explorare velis.* Midőn a' Városba visszra térsz, vald-meg Nemzetünknek készségét, nyerd-meg Császárunk kegyelmét, tartsd-meg Székely szabadságát, Törvényt, birhassa tsendesen régi örökfégit. „

Már az ügy nevezett Hollándiai Pátrioták a' Prussus Katonáknak hatalmas karjaik által le-tsendesítettének ugyan: de valameddig (igy szól edgy Londoni 13-dik Oct. költ Levél) Frantzia Ország a' maga Katonáit a' Jó Reményég nevü tengerre nyuló hegyről másúva nem szállittya, nem mondhatni hogy mind addig a' Hely Tartó Fejedelem a' maga Méltóságába visszra tétetett volna. Ugy láttzik hogy a' megnevezett helyet, nem akarja kezéből ki botsáttani Frantzia Ország olyan végett, hogy ebben a' részben, az Angliai Udvarnak a' Berlinivel való edgyet értését, melytől függ az egészsz úly változás Hollándiában, meg bosszulhassa: nagy káraval-is esnék

meg ezen Udvarnak, ha az Anglusnak tsak ugyan meg-kellene adni azt a' kívánságát, hogy Hóllandia egészfen azon régi állapottyára júlson visszafá ismét mostani változásai által, melyet Versennes hat esztendők alatt változtatott volt meg, midön Hóllandia és Frantzia Ország között a' békefséget fel állította. A' Braunsvaigi Hertzeg parantsolatot vett hogy az alatta lévő Sereggel visszafá felé ne mozdulyon; azonban a' Frantzia Cabinettól egyenes válofsz kívánatik az iránt, hogy a' Prussus Sergektől tétetett Hóllandiai munkákat szándékoznék e' meg-akadályoztatni; vagy pedig a' közönféges bekefséget edgyütt kívánná azokkal elő mozdítani. Lipp várából 12-dikén Octobernek olyan tudosittás költ, hogy ott edgy Prusszus Kurir ment légyen Paris-felé által, olyan parantsolattal hogy mihent észre venné a' Frantzia Katonákat utban lenni, leg ottan vinne a' Berli-ni követnek Párisban parantsolatot a' visszafá jövetel-re. — A' Török Dalmátziaiak annyira fel vagynak indulva a' Muszka név ellen hogy a' 10 — 12 esztendős gyermekek elejében szalmából készített embereket állitván, velek azokat kardal vagdaltattyák öfzve, hogy az által mind gyakoroltassanak, mind pedig az azokhoz való gyülofségben öregbedjenek. — A' múlt holnapnak 21. kén Vasárnap, 1757-ben Jun. 18-dikán az Austriaiaknak a' Prusszus Sergen Prága mellett vett gyözedelemnek emlékezetére, Bóldogúlt F. Királynénktól ugyan azon esztendőben fell állittatott, három-féle Tagokból us m. Nagy Keresztesekből, Commendátorokból és Lovasokból álla Katonai Vitéz Rendnek Innepe tartott Bétben. 11 orakor ő Felsége a' Tsászár, a' meg-nevezett 3 rend-béli Tagok előtte menyén a' Királyi Udvarba lévő templómba a' Sz. Pápa Nuntziusától és az Udvari Rendtől bé-kifértetett.

Onnét az Isteni Tisztelet meg-léte után ki jöven, a' Nagy Palotán a' Baldachin vagy asztali függő fedél alatt számára készítettett asztalnál ebédhez ült. A' N. Magyar és Német Test-örzök és ugyan a' N. Gyalog Test-örzök' Kapitányai Fürst Lobkovitz, Gr. Károly és Gr. Nostitz Urak udvarolván, mellett a' K. és Ts. Camerálisok tették a' szolgálatot. Ugyan ezen Palotában edgy más asztalnál ebédeltének a' Rend Nagy Keresztesei, Fő Hadi Vezérek Gr. Lás-tzi Gr. Hadik és Laudon Ur ō Ejk a' Rend Szobájában pedig, a' Rendnek Commendátori és Lovasai. — Minthogy a' mostani környul-állások között, Magyar-Országban és az ahoz tartozó Tartományokban feles számmal lévő Tábor számára fok élés kívántatik, erre nézve a' gabonából való pálinka főzés meg tiltatott: hogy pedig a' Katonák pálinka dolgában-is fogyasztást ne szedvedgyenek, indittatnak ugyan ezen Királyi Rendelés által az Ország lakosai, ezen szükséges itálnak külömb külömb féle gyümölsnek neimeiből bor seprőből és trébelyből való főzésére.

Béts 24-dik Oct. 1787.

Elegyes Hírek.

Ő Felsége Grof Bottyáni József belső titkos Tanácsos Urat, Nográd Vármegyének fő Ispányát és eze-lött, az Udvari Kamarának volt *Vice Praefesét* Fő asztalnoknak tenni méltoztatott. — Budán e. h. 22-én a' F. Helytartó-tanátsnál a' most választatott T. T. Püspökök Urak hívfégeknek meg-bizonyítása végett hiteket le-tették: t. i. Báro Splényi mint *Vátszi* Püspök; B. Brigidó mint *Szepefi* Püspök; Verbovátz Ur, mint *Zágrábiai* Püspök; Fängler Ur, mint *Györi* Püspök; Fuchs Ur, mint *Nyitrai* Püspök, ugy esküdtenek-meg.